

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Sermo. LXXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

nō qđ volo ago bonū. sed qđ odi malū. Et
his de causis dicit esse qđi semiplenū. qz et si
spūs p̄mptus est. caro aut̄ infirma. Sed
in celo tūc erit plenissimū. qz ad nutū aie
seruiet corpus. et abscedet oīs tristitia. et im-
pedimentū qđlibet. Isa. xxxv. Gaudium et
leticia obrinebūt. fugietqz dolor et gemitus.
Ad quod gaudū p̄ducatur nos dñs ihesus
xps Amen.

In ascensione domini.
Sermo. LXXI.

Dominus ihesus
postqz locutus est eis assump-
tus est in celum et sedet ad dexterā dei
Darcivltimo. Quāuis de omnibz christi
opibz q̄ in nra humanitate opat̄ est operā-
do salutē in medio terre multū gaudendū
eo qz quicqđ in assumpta humanitate nra
fecit. totum nobz p̄tulit ad salutē. vñ nobis
natus est vt. Isa. ix. dicit. Nobis datus est in
passiōe. ps. Propter te sustinui obprobri-
um. operuit p̄fusio faciē meā. Et. i. Pet. ij.
Christus passus est pro nobis. nobis etiā
resurrexit. Quia vt dicit ap̄tus. Resurre-
xit ad iustificatiōē nostrā. Rom. iij. Que
om̄ia plena sunt gaudio. multo tñ maior
exultatio. et gaudium multo incōpabilius
nobis esse debet de ope ascensionis sue in
celum. eo qz gl̄a ascensionis xpi toti⁹ dispē-
sationis diuine quā in carne nra opat̄ est.
fuit cōplementum. Juxta illud Ephe. iij.
Qui descendit ipse est et qui ascendit super
omnes celos vt adimpleret om̄ia. Unde
dies ascensionis est dies requietōis et q̄et̄
xpi. in quo requieuit ab omni ope quod re-
parauerat. Hen. ij. Unde ipse dicit ad p̄ez
Joh. xxi. Opus consummaui qđ dedisti
mibi. Magno igitur gaudio nobis gau-
dendū est hodie. amplioriqz exultatione q̄
de natiuitatis aut resurrectionis eius mi-
sterio gratulandū. Nam et si gaudium an-
gelus cum multitudine militie celestis an-
nūciauit mūdo in natiuitate. Luce. ij. illud
tamen gaudium imp̄fectum erat. eo qz n̄
hū nobis nasci p̄fuit nisi redimi p̄fuisset.
vt dicit Gregorius in cāico pascalis sab-
bati. licet etiam gaudū magnum et maius
p̄cedenti fuit d̄ xpi passiōe. p̄ quā sumus
deo reconciliati. eo qz vt dicit ap̄tus. Rom.
v. Iustificati sumus in sanguine ipsius ab
ira p̄ ipm. Illud tamen gaudium etiā nodū

fuit plenum et p̄summatum. eo qz sancti pa-
tres de limbo educti celum ascendere nō
poterant donec ianua celi aperiret. qđ nō
prius fieri potuit q̄ p̄ ascensionē xpi. Qui
ascendens iter pandit ante eos. P̄dicte
ij. Gaudium resurrectionis quāqz in se mag-
num fuit eo qz corpus mortale stolam tūc
induit glorie immortalis. Juxta illud. Con-
cidisti saccum meū et circūdedisti me leni-
tia. ps. tamen nihilominus illud gaudū
nondū fuit completū. Primo et eo quia q̄
diu xpus sic mansisset in carne glorificata
cū discipulis conuersando in mūdo. spūs
sanctus non fuisset in mundo. eo modo quo
datus est de celo. Juxta illud. Nisi ego ab-
ero paradus non veniet ad vos. Ioh. xvi.
Secundo quia nisi xps ascendisset. spes
nostra ascendendi in celū frustrata fuisset.
Ex quo etiā caput non p̄cessisset. quō mem-
bra seq̄ potuissent. Aut et quo victor mor-
tis ad locū immortalitatis non ascendisset.
quomodo spes mortalibz hominibz fuisset
illuc p̄ueniendi. Si etiā filius regis aulam
non ingredit. quō seruus p̄nosus ingre-
di speratur. Propter quod Augustinus in
sermone de ascensione dicit. qz resurrectio
dñi est spes nostra. Sed ascensio christi est
glorificatio nostra. Et ibidem. Nos christi
mors vniuersa. resurrectio erecti. sed
xpi ascensio p̄secrauit. Dum enim domi-
noster naturam humanā sideribus potra-
uit. credentibz celum patere posse monstrauit.
dum vincens in celestibz eleuauit. vt
crozē mortis quo sequamur ostendit. In-
quit Aug. sup̄ illud. Actū. i. Eleuatus est
in celum. In hac ergo solēnitare delectum
est finaliter cyrographū nostre damnatio-
nis. mutata est sententia nostre corruptio-
nis. Illa enim natura cui dictum est. terra
es et in terram ibis. hodie in celū iuit. ait
Gregorius omelia. xxix. Qui conuocatus
Chrysofostomus in omelia dicit. Natura cui⁹
causa paradus a cherubin custodiebat.
hodie supra cherubin cum summo homo-
re suscepta est. et natura cui dictū est. terra
es et in terram ibis. hodie in celum iuit. et
sine termino supra celos regnat. Decille.
Fateri igitur oportet quia et si per nati-
uitatem xpi passiōē et resurrectionem deo
patri sumus reconciliati. et a dyaboli ser-
uitute erepti. per ascensionē tamen christi
possessores sumus paradisi efficiet. et cōsu-

In ascensione domini

uari. Inquit Leo papa in sermone hodie
no. plurag. recepim. p ineffabilem ascensio-
nis tpi gloriam q̄ per dyaboli perdidera-
mus inuidiam. q̄ quos dyabolus de pri-
mi hominis felicitate eiecit. hos hodie dei
filius sibi copatos ad patris dexterā col-
locauit. **Dec** Leo vbi supra. Verito igit
nobis gaudendum est tpo ascendente in iu-
bilo. cum non solum tpi videamus gloriam
sed etiam carnis nostre in ipso sup omnes
choros angeloz exaltationem. sicut hodie
num testatur euangelium in verbis. p̄posi-
tis. quia dominus ih̄s assumptus est i celuz
et sedet ad dexteram dei. In quibus p̄bis
tria describuntur. Primo nāq̄ describit
mysteriū dominice ascensionis q̄ntum ad
ascendentis proprietatem. cum dicit. Dñs ih̄s.
Secundo describitur q̄ntum ad ascenden-
tis veritatem. quia postq̄ locutus est. Ter-
tio q̄ntum ad loci sublimitatē. q̄ assūpt⁹ ē
in celum et sedet ad dexteram dei.

Dixi primo q̄ in verbis pre-
missis p̄mo describit mysteriū dñice ascen-
sionis q̄ntum ad ascendentis proprietatem.
cum dicit. Dñs ih̄s. Circa q̄d sciendum q̄ h̄z
t̄ps in tota vita sua se voluit paupes osten-
dere et defectiuosum. Iuxta illud ps̄. Ego
autē paup sum et dolens. tamen in ascen-
sione sua voluit se ostendere dñm fortem
et virtuosum. intantū vt etiaz angelice po-
testatis admirantes eius virtutis potētā
ab alijs querebant. Quis est iste rex glie.
Et miderit alie. Dñs virtutum ip̄e est rex
glorie. fm̄ Dionysii li. p̄mo de celesti hier-
archia. c. vii. Nec solum angeli inferiores s̄
etia superiores et deo immediati intra se
querebant di. Isaie. lxxij. Quis est iste qui
venit de Edom. q̄ respondente. Ego sum
qui loquor iusticiam. statim dixerūt. Qua
re ergo rubrum est vestimentum tuū. **Ubi**
Dugo dicit q̄ per istam immediatā interro-
gationem apparet q̄ fuerūt summe virtu-
tes. Nec mireris q̄ ita querebant angeli
ab alijs de tpi forti et potēti ascensione.
Acet enī multi scirent ip̄m hominē eē. q̄
tamen sciebant humanaz naturā supra se
etalandā. Inquit Hieronim⁹ super illud
ps̄. Tollite portas. Ideo bene et congrue
t̄ps in ascensione sua dicitur Dñs ih̄s.
Qui enim in incarnatione sua apparuit vt
parvulus et egenus. eo q̄ simile vocē emi-

sit om̄ibz plorans. Sap. vii. Et in passioe
apparuit vt seruulus despectus. quia hūi-
liant semetip̄m formā serui accipiens. fa-
ctus obediens vsq̄ ad mortē. habitu inuē-
tus vt homo. **Philippē. ii.** Iste hodie ap-
paruit vt antiquus dicit **Daniel. vii.** Ple-
nus iubilo exultationis. **Ps̄. Ascendit de⁹**
in iubilatione. et tāq̄ dñs in voce tube. p̄-
pter quod in toto corpore sancti euangelij
quatuor euangelistarū q̄uis tpo multa in-
effabilia merita per euangelistas sunt at-
tributa. signanter tamen circa ascensionē
suā admirabilem **Barcus** eum hic appel-
lat dicens. Dominus ih̄esus postq̄ locu-
tus est eis assumptus est in celū. Pro quo
sciendum fm̄ **Robertum holgoth** super li-
brum **Sapientie caplo. xij.** In toto mun-
do non est res que possit rationabiliter ap-
pellari dñs preter t̄pm. Et hoc p̄pter tres
causas. **Pr̄io** quia homo dispensator mi-
serator et mendicator. et ideo non potest ra-
tionabiliter dñs appellari. Et addetres i-
potētias seu insufficientias in omni dño
terreno. **Prima** est. quia quilibet domin⁹
magis indiget seruo q̄ seruus eo vt com-
muniter. Unde videmus q̄ centū serui cō-
tentantur in vno dño. vnus autē domin⁹
vix contentatur centū seruis. Et h̄ signus
est q̄ plus indiget dñi seruis q̄ serui do-
minis. Patet etiam hoc. quia domin⁹ q̄n-
to maior et potentior est. tanto maiori in-
digeret seruozū obsequio et defensione q̄
seruus protectione domini. **Secunda** im-
potētia est. quia nullus domin⁹ terrenus
potest facere seruū liberum. cuius proba-
tio est. quia ip̄semet non est liber. **Seruit**
enim malis affectionibz cupiditatibz. ire.
impacientie. et sic de alijs. Unde **Seneca**
Epistola. lxxij. Seruus es. ostende quis
non sit. alius libidini. alius auaricie. alius
ambitioni. om̄es timori seruitunt. Imo si-
cut docet **Seneca** in prouerbis suis. Do-
mini vt comuniter magis timent q̄ serui.
Retena sic est. quia qui a multis timetur.
multos timet. **Regibz** peius est multo q̄
seruientibz timendū. quia isti singulos. ist-
li vniuersos timent. **Vult** dicere. q̄ vna p-
uata persona habet forte vnum quem ti-
met. et alia puata persona habet vnū que-
timet. ita q̄ singuli habent singulos. s̄ do-
mini et prelati habent vniuersos. **Tertia**
impotētia est quā domin⁹ terreni sustinet

non possunt cōpellere homines ad eis ser-
uendū velit nolit. qz eis nūq̄ bene serui/
et aliquis inuitus. Per oppositum at̄ xps
est dñs veraciter et realiter. Primo qz nul-
lo seruo indiget nec p̄ eius seruiciū sibi
aliquid accrescit. ymo econtra ip̄e suo
seruit potius quē semper custodit. ps. Cō-
serua me dñe qm̄ speraui in te. dixi dom̄io
deus meus es tu. qm̄ bonoz meozū non
eges. Et h̄ ostendit xps sp̄aliter in ascen-
sione. quia eo ascendēte licet angeli sibi oc-
currerunt. non tñ in auxilium. non in sub-
sidium. non in adiutoriū. Inquit Augu-
sup̄ illud Actū. i. Elenatus est in celum.
Secundo veraciter appellat̄ dñs christus.
qz ip̄e seruientes liberos facit. ymo reges.
Apoca. v. Fecisti nos deo nostro regnum.
et regnabimus. Hoc apparuit in ascen-
sione sua in qua xps tāq̄ nobilis homo abiit
in regione longinquā accipere sibi regnū
et reuerti. Luce. xii. Ubi duo dicit de xpo
Primo. quia abiit in celū accipere sibi re-
gnū. Per ascensionē em̄ suā xps accepit
regnū celeste iure hereditario sibi. nobis
aut̄ iure adoptionis. vnde ip̄e est heres re-
gni. nos aut̄ coheredes eius. Juxta illud
Romanoz. viii. Heredes quidē dei. cohe-
redes aut̄ xpi. Secundo dicit de eo qz debet
reueri. sicut angeli hodie apl̄is testati sūt
dicentes. Sic veniet quēadmodū vidistis
eum ascendente in celum. quod tunc fiet
qñ vnūquēq̄ visitabit in morte sua parti-
culariter et in iudicio generali vniuersali-
ter. tunc em̄ intro ducet vnūquēq̄ in pos-
sionem huius regni. Juxta illud Ioh.
xiii. Si abiero et preparauero vobis lo-
cum. itez veniā et accipiā vos ad me. vnde
nos sumus serui illi qui expectant domi-
num suū quando reuertat̄ a nuptiis. Lu-
ce. xii. Tertio non solum homo. ymo tota
creatura velit nolit sibi seruit in celo et in
terra et in inferno. quia si obediāt suis pre-
ceptis voluntarie et virtuose seruiet deo
ad declarandum diuinā misericordiaz in-
presenti ad tempus et in futuro perpetue
prosperabitur. Juxta illud Romanozum
viii. Omnia cooperantur in bonum his
qui fm̄ propositum vocati sunt sancti. Si
vero nolit diuinis seruire preceptis volū-
tarie seruiet deo inuoluntarie. ad declara-
dum diuinā iusticiam in presenti ad tempus.
et in futuro perpetue. Et ideo om̄is

homo necessario seruiet ei vel in suo pala-
cio celesti vel in suo ergastulo infernali in
eternum. Et ideo dicit psalmista. Magnus
dominus et laudabilis nimis. et magni-
tudinis eius non est finis. Et itez. Quis
natione tua perseuerat dies. quoniam om-
nia seruiunt tibi. Et quia hoc nulli compe-
tit homini. ideo nemo potest rationali-
ter et vere dominus appellari. Istud factū ad-
uerterat Octavianus augustus. sicut de
eo narrat Suetonius de vita. xii. Cesar.
Domini inquit appellatōem vt maledictū
et obprobriū semper et horruit. dominus
qz se appellari nec a liberis aut a nepotibz
suis vel serio vel ioco passus est. De illis.
Non sic est de christo. quē omnes creatu-
re etiam inuite dominū proclamant. eius
obsequiū et seruiunt. In signum curam
superior creatura vt angelica q̄ media et
rationalis. vt nubes. aera. et lucida. q̄ in-
fima rationalis et corporea. vt homines
in sua ascensione sunt in suum obsequium
ordinata. Et tantum de isto principali.

Dixi secundo q̄ in verbis
missis de-
scribitur misteriz domine ascensionis
q̄ntum ad eius veritatē cum dicitur. post
qz locutus est apostolis. Omnia enim que
christus gessit post resurrectionem suam
quadraginta diebus vsq̄ ad diem ascen-
sionis sue et horam eiusdem. fuerunt testi-
monia veritatis sue carnis. Nam p̄ ea anti-
me simul et carnis immortalitas designa-
batur et veritas nature humane declara-
batur. Sicut ait Leo in quodam sermōe
Unde eius comestio. eius locutio. et alia
gesta humana fuerunt vera testimonia sue
nature humane veraciter reassumptę post
mortem per gloriam resurrectionis. pro-
pter quod n̄ ociose nec frustra. hic dicit p̄
Marcum qz dominus ihesus prius locu-
tus est apostolis et tunc ascendit. Circa
sciendum qz ipso die ascensionis ad cōfir-
mandā veritatem sue nature fecit quatuor
notabiles operationes. Prima fuit. qz
discipulos increpauit dure. scilicet de du-
ricia cordis et eozū infidelitate. vt verba
que eis diceret artius in ip̄is impressa re-
manerent. fm̄ Gregoriū in omelia bodier-
na. quia illa que cum passione timoris vel
tristitie ingrūf artius retinent. Secūda

In ascensione domini

fuit quia eis officium predicationis iniungerat dicens. Euntes in mundum uniuersum. predicare euangelium. Tertio quia tunc forma baptismi instituit dicens. In nomine patris et filii et spiritus sancti. Quarto quia gratiam miraculorum eis contulit dicens. Signa autem eos etc. Ista autem a fantasmate vel fantastica creatura fieri non potuissent. Secundus actus quo uoluit christus confirmare miraculum sue ascensionis fuit familiaris comestio. quia post predicta fuit cum eis familiaris sime pransus. ut dicit Actuum. i. Conuescens inquit ascendit. Quod tractas Gregorius in omelia dicit. Comedit et ascendit ut per effectum comestionis ueritas patet carnis Tertius actus quo christus uoluit confirmare istud misterium fuit associatio itineratio. quod post illam benedictam resurrectionem christus egressus est cum eis. ut dicit Luce. xiiii. Eduxit eos foras in Bethaniam. et iuit cum eis usque ad montem oliueti. In ista autem processione fuit mater christi cum alijs sanctis mulieribus. que etiam ut pie creditur interfuerit illi refectio. sicut colligitur Actuum. i. ubi dicit. Ascendente ihesu regressi sunt discipuli domini ubi manebant cum mulieribus et matre ihesu. Ista autem regressio denotat quod christus inde eierat quam post cibum eduxit eos foras. Unde non est uersimile quod in tali domo fieret communi matre domini absente. Similiter dicendum est de processione. Non est enim uersimile quod christus uellet matrem suam carissimam sibi derelinquere desolatam. ut eundo in celum eam non benediceret. Quartus actus christi fuit affectualis statio. Non enim postquam peruenit ad montem statim euolauit sed aliquandiu stetit. sicut amici ualefacientes in uelima ualefactione solent figere gradum. Honoram autem istius stationis quatuor christi operationes declarant. Primo. quia apostolis querentibus de consummatione seculi. christus respondit. Non est uestrum nosse tempora uel tempora que pater posuit in sua potestate. Ex quo elicitur quod predicator aut doctor ueritatis non debet se occupare cum inutilibus questionibus. cuiusmodi sunt questiones de futuris euentibus. et precipue de fine et consummatione seculi. Sed potius de illis que pertinent subditos edificare. Quod est contra illos qui ut scioli uideant aut fauorem auditorum acquirant introducunt dubia scolastica in predicatione. Contra quos

dicit Hieronimus in epistola ad Damasum papam De scripturis disputante. non deceat articulis argumenta conquirere. nec et stultissime tulliane eloquentie ducendus ritibus. nec aures quintiliani scolulis et scolari declamatione mulcende. sed pedestris et cotidiane similitudinibus et nulla lubricatione redolens oratio necessaria est que rem explicat. sensum edisserat. obscura manifestat. Decille. Secundo istam moram declarat. quia christus dedit preceptum quod in ciuitate illa manerent donec uirtutem celestem reciprent. ut dicit Luce ultimo. Et habebitur quod uolens gratiam spiritus sancti accipere debet quietari a tumultu uiciorum et secularium seu ciuiliu negotiorum. Secundo et hoc habet quod nullus debet precipitare ad predicationem faciendam nisi prius sederit ad diuinam ueritatem et doctrinam percipiendam. Contra nostros predatores qui quandoque in deliberati predicant. Tertio in ista statione dedit eis promissum de missione spiritus sancti dicens Actuum primo. Accipietis uirtutem spiritus sancti in uos. Quarto in ista statione dedit eis benedictionem. ut dicit Luce. xxiii. Benedicens eis ferebat in celum. Ex his omnibus colligitur modus spiritualis ascensionis post christum de statu culpe ad statum gratie. Ad quod requiritur primo increpatio duri cordis ut conteras ad dolorem et ad penitentiam. Ps. Increpauerunt me renes mei Sic enim deus increpat superbos ut humilientur. Secundo requiritur comestio panis doloris. Ps. Lincrem tanquam panem manducabam. Tertio requiritur associatio uirtutum. Penitens enim debet congregare uirtutes dispersas. Quarto debet stabiliri in bono. Abacuc. iiii. Requiescam in die tribulationis. et ascendant ad populum. Post que omnia meretur benedictionem a domino. et misericordiam a deo saluari suo. Iuxta illud Ps. Quis ascendet in montes domini. aut quis stabit in loco sancto eius.

Dixi tertio quod in uerbis promissis describit mysterium dominice ascensionis quantum ad locum sublimitatem. quia assumptus est in celum. et sedet a dextris dei. De qua sublimitate dicitur in ps. A summo celo egressio eius. et occursus eius usque ad summum eius. **E 3**

ascensionis figura habet. **Paralippo. xx.**
 it. ubi dicit. **Consurgens diluculo Ezechi-**
as rex ordinavit omnes principes civita-
tis et ascendit in domum domini. Sic xps
 resurgens diluculo. ut dicitur in psalmo.
 adunatis et congregatis discipulis qui sunt
 principes civitatis sancte videlicet ecclesie
 militantis et triumphantis. **Ps.** Princi-
 pes populorum congregati sunt cum deo abra-
 ham. coram eis ascendit in domum domini
 id est in celum supremum et excellentissimum
 qui est locus spiritualis domini dei patris sui in
 quo sedet ipse ad dexteram eius. Circa quod
 plura sunt videnda de modo ascensionis
 xpi. Primo igitur videndum est qualiter. scilicet
 quando. tertio. unde. quarto et ultimo ad
 quem locum. Quantum ergo ad primum quali-
 ter xps ascendit est sciendum quod xps ascendit
 in corpore lucidissimo et clarissimo. **Psalmi-**
sta. Amicus lumine sicut vestimeto. **Licet**
 autem christus post resurrectionem habuerit
 corpus gloriosum et clarum. illa tamen clari-
 tas non fuit oculis apostolorum ita manife-
 sta ante ascensionem. ymo fuit eorum oculis
 contraria ut eius corpus possent videre. **Is**
 in ascensione tunc illa claritas fuit eis ostē-
 sa. **Secundo** ascendit benedicendo aposto-
 los et benedicendo deus patrem. id est lau-
 dando et gratias agendo deo patri. **Tertio**
 elevatis manibus ferebatur. **Et quarto** ocu-
 lis versis ad orientem. **Psalmista.** Ascen-
 dit super celos celorum ad orientem. **Ex** quo pri-
 mo instrumur ut quanto quis ad maiorem
 honorem sublimatur tanto magis debet levare
 manus suas orando et gratias agendo ad
 deum. **Psalmista.** Levavi oculos meos
 in montes unde veniat auxilium mihi. **Et**
Secundo elicitur ex hoc quod ecclesie debent
 construi ad orientem. ut sacerdos divina
 celebrans vultum habeat ad orientem. sic
 christus respiciebat ad orientem. **Sed** nota
 quod ecclesia non debet edificari versus quem-
 cumque ortum solis. sed solum versus ortum
 solis equinoctialis. videlicet qualis fit cir-
 ca festum sancti Lamperti et sancti Gre-
 gorii. **Non** autem versus solstitium estiva-
 le siue hyemale. **Quis** ratio est. quia eccle-
 sia que militat in terris temperare se debet
 equanimiter in prosperis et adversis. **Ita**
 notat Archidiaconus. de consecrat. dist. **1.**
Item. Similiter etiam et infans bapti-
 zandus debet teneri verso vultu ad orien-

tem dum mergitur in fontem. ut sic vultus
 habeat sicut ille in cuius nomine baptizatur.
Ad Sed dices utrum Abrahams
 solitarius elevatus est in celum. vel cum
 qua militia. **Ad** quod dicendum quod habuit
 quadruplicem militiam. Primo angelorum
 sanctorum. qui secum ascenderant de infer-
 no patrum. qui ibi ministrabant postmodo
 animas eorum in sinum Abrahams. ut patet
Luce. xvi. de Lazaro. sicut nunc ministrant
 nobis in mundo. **Secundo** cum militia
 sanctarum animarum quas de inferno ex-
 traxerat. cum nulla adhuc ascendere potu-
 it propter clausuram ianue. **Tertio** cum
 militia sanctarum animarum de mundo cum
 in istis quadraginta diebus post resurre-
 ctionem credendum sit multos istos ho-
 mines esse mortuos. et de parulis fide-
 lium non est dubitandum qui omnes christi-
 stum associabant in celum. **Ex** quo non ha-
 bebant necessario descendere ad infernum
 damnatorum. nec purgatorium. nec ad lim-
 bum destructurum. **Quarto** cum militia san-
 ctorum resuscitatorum qui in corporibus eor-
 rum quasi nova militia secundum quosdam cum
 christo ascenderunt. licet quidam dicant quod
 isti patres resuscitati per christum tempo-
 re resurrectionis sue iterum dormierunt.
 secundum Augustinum ad Euodium in epistola.
 quod etiam communiter tenetur per beatum
 Thomam tertia parte. q. liij. articulo tertio
 fuisse in paradiso terrestri usque ad horam
 ascensionis christi. **Sed** verius est ut dicatur
 semper christo adhaesisse et cum associasse
 quocumque converteretur. **Qualis** autem
 et quanta fuit exultatio et iubilatio istius
 sanctissime militiae. quis sufficit dicere. **Non**
 licet angeli perpetuum gaudium habeant
 de visione divinitatis christi. **Sicut** dicit
Petrus. i. Pet. i. In quem angeli deside-
 rant prospicere. tunc tamen et visione glo-
 riosae humanitatis christi sic mirabiliter glo-
 rificate speciale et accidentale gaudium as-
 sumpserunt. **Et** quia hoc videtur quibus-
 dam sciolis ridiculum quod angelis nova leti-
 cia accidat. ideo audiant gloriam super ver-
 bo Petri predicto. ubi sic dicit glossa ordi-
 naria. **Tanta** est eius hominis qui passus
 est pro nobis posterior gloria. ut etiam ange-
 lice in celo virtutes cum sunt eterna felici-
 tate. predicte. non solum immortalis vitam

Vide h' de mo' r' p' s' p' d' f

In ascensione domini

magnificentiā sed etiam assume eius hu-
manitatis claritatē semp aspiciere gaude/
ant. **Decglosa.** Et quō rogo nō fuit spe/
ciale gaudiū angelis videntibus christus
introducere in celum tantā multitudinē
animarū sanctarū quibus replendus erat
caelus demonū. **Ephef. j.** propofuit in xpō
scz deus pater restaurare omnia que in ce/
lis sunt. Quanta etiā leticia fuit sanctorū
patrum propter inferni ereptionem et an/
gelorū associatiōē et celestis regni adepti/
ōnem. Sed hic occurrit dubium a quo
aut per quē christus fuit assumptus in ce/
lum. eo qd hic in thēmate dicit. assumptus
est. Et Actū pmo dicitur. Eleuatus est.
Non autem dicitur. ascendit propria vir/
tute. Ad quod dicendū qd christus primo
et principaliter ascendit virtute sue deita/
tis qua etiā et resurrexit. Unde sicut ex dei/
tate sua potuit resurgere ita et humanita/
tem supra celos eleuare. **Psalmista.** Exal/
tare domine in virtute tua. Sed secunda/
rio etiam ascendit virtute anime glorifica/
te qd cuius redundantia glorificabat cor/
pus. vt dicit **Augustinus** ad **Dioscorum.**
Tanta enī est obedientia corporis ad ani/
mā in glorificatis qd vbi voluit spiritus ibi
priorius erit corpus. fm **brm Augustinū**
libro. xxiij. de ciuitate dei. Et ideo ex virtu/
te anime volentis vt corpus suū immor/
tale et incorruptibile esset in loco celesti. cor/
pus christi ascendit in celum. et nō solum
virtute diuina. verūtamen ex quo virtus
diuina principaliter mouebat christū ad
ascendendū. ideo dicit assumptus vel ele/
uatus scilicet virtute diuinitatis sue. que
hoc principaliter operabatur. **¶**
Sed adhuc dices. Quare christus
ascendit in celū. Respondeo qd ad hoc du/
plex est ratio. scz tam ex parte ipsius xpi qd
etiā ex parte nostri. quare voluit ascende/
re. et parte christi quo ad ea que fecit pro/
pter nostrā salutem. Nam per hoc primū
nobis viā preparauit **Johannis. xiiij.** Va/
do parare vobis locum. vt scilicet vbi ego
sum illic et vos sitis. Secūdo ascendit ad
interpellandū pro nobis. licet enim iustis
sint omnia facilia presentibz tamen facilio/
ra. vt dicit **Tullius** ad **Brutiū** amicū suū.
Et vulgo dicit. facies hominis. facies leo/
nis. Representatio igitur humane nature
quā christus assumpsit et i celū introduxit

non est nisi quedā pūctialis interpellatio p
nobis. Ideo **Johannes** appellat eū aduo/
catū nostrū. **J. Johannis. ij.** Tertio vt spm
sanctū nobis mitteret sicut ipse dixit. Nisi
ego abiero. paraditus non veniet. Si autē
abiero mita vobis eum. **Johannis. xviij.**
Quarto vt reciperet regnū nobis et ius
possidēdi. Unde xpi ascensio est causa no/
stre ascensionis inchoatiue. nō p modum
meriti aut per remotionē phibentis vt est
passio. sed est causa exemplaris. quia xpus
cū sit caput nostrū. ascendit i celū ei oportet
nos coniūgi. eo qd nō potest esse caput sine mē/
bris. sed vbi est gloria capitis illuc tendat
mens et corp. Inquit **Bregorius** in sēmonē
festiuitatis hodiernē. Ex parte vero nra est
quadruplex ratio. Prima ppter fidei aug/
mentū. **Joh. xx.** Beati qd non viderūt et cre/
diderunt. Secūda ppter spei nostre suble/
uationē **Joh. xiiij.** Si abiero et preparaue/
ro vobis locū. itēz veniā et accipiam vos
ad meipm. Tertia ad erigendū caritatis
affectū in celestia **Psalm. vi.** Ubi est thes/
aurus tuus ibi est et cor tuū. **Psalm. lxxij.** Que
sursum sunt sapite. non que super terram.
Quarto vt auget reuerentia ad ipm dū
non estimam eū hominē sū. sed sicut deū
verū. Unde magis reueret rex in aula et co/
rona ppra qd in domo cōmuni et mitra de/
specta. **ij. Cor. v.** Si cognouim fm carnē
xpm scilicet prius. sed iam nunc non noui/
mys. **¶** Deinde restat videre de tpe
quā fuit eleuatus et assumpsit. Et ibi dicendū ē
de quatuor. Prio de anno. scdo de mense.
tertio de die. quarto de hora. Annus fuit fmi/
Aug. i. li. de mirabilibz sacre scpte. decimus
etatis circū. h. e. i. fetto millenario annorū
ab inicio mūdi. Sic enī. vi. die opa sua cō/
pleuit. et vi. die pmo de paradiso electi ē.
Sic xps. vi. millenario cōpleuit op redē/
ptōis et hoiez reduxit ad paradisu et cultarōis
Unā a creatōe mūdi vsq ad dñicā ascensio/
nez fuerūt qnqz milia ducētū et xxxiij. anni
sine medio fm cōmunē cōputatōez. Bede.
licet fm aliqz aliter. de q nō est vis. Ascen/
dit autē xps i mēse maij. Nā passus vicesi/
ma qnta die mensis marcij et surrexit. xxxvij.
eiusdē mēis. fm **Aug.** de ciui. Unā qz ab illo
fluef. xl. dies ad ascensionē. Et sic ascen/
sio fuit qnta die mēis maij. Et fuit istud
tempus congruum pmo. qz in isto mense
agri adimplent. roze et vaporibus terram.

Christus passus est inter
quinta die mensis marcij et surrexit
xxxvij eiusdē mensis

impletibus. Sic ipsa terra viventium anima-
bus implevit sanctis. Secundo quod sic nunc
totus orbis letatur propter aeris temperantiam. Sic
sancti tunc exultaverunt quoniam amenitatem suae pa-
triae viderunt. Tertio sicut nunc aves canunt
cantica suavissima. sic electi angeli cantave-
runt cantica gloriosissima. Quarto sicut ce-
li nunc serenant magis quam alio tempore propter aeris
puritatem. Sic sancti angeli tunc fuerunt se-
renati ad laetitia. quod tunc cepit angelos illumina-
re secundum aethera hierarchicos ut essent clariores
quam ante. cum ibi sit hierarchia quantum ad huius-
modi nitentem. Unde Dionysius dicit de angelica
hierarchia. quod omnes angeli gaudent motu
per quod factum est in ascensione. eo modo
quo supra dictum est. Nunc videndum est de
die ascensionis. Fuit autem dies ascensionis
feria quarta. quae quadrupliciter est privilegia-
ta. Primo quod in ea creati sunt pisces. et beatus
pergruit misterio. quod sicut pisces post creati-
onem remanserunt in aquae amaritudinibus. sic
discipuli post ascensionem in tribulationibus
sicut eis dictum est. Plorabitis et flebitis vos
Secundo ista die fuerunt aves create. Genesim
per quod significat gaudium angelorum ultra quod
hodie saluator volavit super cherubim. Ter-
tio ista die fuit christus in templo oblatus. Nam
a domino die in quo natus est usque ad quarta fe-
ria quadragesime diei post sequentem puri-
ficatio domini terminatur. Ita hodie fuit ab an-
gelis deo patri oblatus. Iuxta illud Danielis
v. Aspiciebam in visione noctis. et ecce in
nubibus caeli filius hominis veniebat. et usque ad
antiquum dierum pervenit. et in conspectu eius ob-
tulerunt eum. et dedit ei potestatem. Quarto
ista dies consecrata est misterio paschalis re-
fectionis. Nam isto die christus comedit
pascha cum discipulis in cena. et ibi instituit
eucharisticum sacramentum. quod fuit ymago illi-
us eterni convivii. ad quod hodie sancti per
christum fuerunt introducti. dicente domino apostolis
in cena. Ego dispono vobis regnum sicut
super mensam meam in regno meo Lucae xxv.
De hora vero ascensionis christi sciendum
quod christus ascendit hora nona. quod patet
et eo quia post prandium. ut dicit Actuum
primo. que hora multum fuit congrua ad
hoc. Primo quod illa hora Adam fuit de pa-
radiso expulsus scilicet ad auram post me-
ridiem deo deambulante in paradiso Gene-
nesim iiij. Unde congruum fuit ut eadem ho-

ra reduceretur in paradysum. Sic enim de-
us salvavit humanum genus per similitudinem. ut
docet Augustinus in libro de doctrina christi-
ana. Secundo. quia eadem hora fuit pa-
radysus clausus et ab angelo custoditus.
ita ut a nullo aperiri possit. Sic econtra
hodie per christum est apertus. ut a nul-
lo claudi possit. Tertio. quia ista hora ad
infernum descendit. ut patet Matthei xxvij.
Hora nona emisit spiritum. Unde quia
tunc multum humiliatus fuit descendendo
gratioso ad inferos. debuit hodie exalta-
ri gloriose ascendendo ad superos. Quarto.
quia illa hora infernus fuit spoliatus.
debuit ergo eadem hora celum esse victo-
rum. Nunc videamus de loco breviter ascen-
sionis. Fuit autem locus ascensionis ierusalem
mons oliveti. ut patet Actuum primo. Qui
mons fuit locus sue orationis in nocte. ut
patet Lucae xxi. Ideo sicut ibi eleuabatur
spiritualiter in oratione ad patrem. sic de-
buit eleuari corporaliter ad patrem de eo-
dem. Secundo. quia ibi fuit captus. liga-
tus. et pariter rediit. Lucae xxii. Ideo cum
per meritum sue passionis debuit exalta-
ri. congruum fuit ut inde exaltaretur ubi
mereri cepit. Sicut de quibusdam sanctis
etiam legimus. Tertio. quia ibi creditur
christus antichristus interfectorus fuisse
spiritu suum. Zachariae xiiij. Egredietur do-
minus et preliabitur contra omnes gentes
et stabunt pedes eius super montem oli-
veti. qui est contra ierusalem ad orientem.
Quarto. quia ibi creditur christus iudici-
um facturum. sicut patet Jobelis iiij. Post
sequenter de loco ad quem assumptus sit
christus sciendum quod assumptus est usque ad
supremum celum. Psalmista. Et occursum
eius usque ad summum eius. Et ad Ephesum
iiij. Ipse ascendit super omnes celos. Po-
nunt autem sancti decem celos. ut patet per bea-
tum Thomam in prima parte summe questionum
arti. iij. Primum celum ascendendo est celum
lune. Secundum mercurij. Tertium venuris.
Quartum solis. Quintum martis. Sextum
ionis. Septimum saturni. Octavum siderum
seu stellarum. Nonum crystallinum seu aquae.
Decimum empiricum. in quo sunt angeli
secundum Bedam et Basilium. Hoc celum est
super omnes celos alios corporales. Et
dicitur celum celorum. quia in eo est habitatio
angelorum sanctorum et animarum

Diebus infra octavam ascensionis

beatay et est locus corporum gloriosorum. in hoc
celum omnes homines gloriosos euolant. Ibi
uirgo gloriosa residet super choros ange-
lorum omnium posita. ultra quam christus resi-
det. Iuxta illud *Ephe. j.* Constituit eum
super omnes principatum et potestatem. et
super omne nomen quod nominatur siue
in hoc seculo siue in futuro. Nec est putan-
dum quod christus in aliquo celorum predicto-
rum corporum. citra imperium moratus
sit per diem aut etiam per horam unam. ut ali-
quid errone fungatur dicentes eum in quolibet celo per
unum diem. aut etiam per horam mansisse
et in die pentecostes primo ad dexteram
patris venisse in celum imperium. et tunc mox
misisse spiritum sanctum. Puerile est hoc credere
de homine puro glorificato. quia corpus
glorificatum mox ubi spiritus vellet. erit ubi
vult. sed sine dubio quilibet sanctus vult
citius esse in loco sibi diuinitus deputato.
Ideo ex quo non est retardans statim ibi
efficitur ubi est locus eius. multo magis
hoc credendum est de christo. Quomodo
autem sedet a dextris dei. Respondeo secundum
Bonaventuram quod hoc intelligitur sic. id est
sedet in celo imperio secundum humanitatem a
dextris dei. id est in portionibus bonis. quia
excellit tam angelos quam homines loco et
dignitate. Pro quo sciendum quod secundum Tho-
mam parte tertia. q. lviij. articulo secundo.
per dexteram secundum Damascenum intelligitur
gloria diuinitatis. secundum vero Augustinum
beatitudo patris iudiciaria potestas. Ses-
sio ergo regiam et iudiciaria dignitate de-
signat. Christus ergo secundum naturam diuinam
habet cum patre predicta omnia equaliter in
eadem maiestate. sed secundum naturam humanam
dicitur sedere in portionibus bonis ultra ali-
os beatos. intantum quod ipsa natura humana
in christo est beatorum omnium creaturis a se. et
super illas habet regiam et iudiciaria potestatem.
Licet autem antequam legitur stare in celo. sicut
Stephanus vidit ipsum stantem. hoc intelligitur
quantum ad eius adiutorium esse paratum. Se-
dere autem christo conuenit ut habet primo ad de-
signandum quod nullum habet defectum sed habet
appetitum quietatum et factum sicut ille qui
sedet quiescit a motu. Secundo dicitur sede-
re. quia est iudex viuorum et mortuorum. Act.
i. Ad quem pertinet sedendo iudicare. ut de-
sententia et re iudicata. *Lum. eterni. li. vi.*
Tercio ad significandum quietem post labo-

rem quem per vitam suam totam hic sustinuit.
Ps. Pauper sum ego a iuuetute mea. exalta-
tus autem. etc. Quarto ad significandum stabili-
tatem et reuerentiam honoris quam tota curia
celestis sibi exhibet. Pluries enim legitur in
Apocalypsi sancti stant ante thronum agni
submittentes coronas suas. et laudantes
eum sine cessatione. Non est putandum
deum patrem habere corporalia membra. scilicet ma-
nus aut pedes aut caput. ut sic ipse a dex-
tris patris sederet. sed cum eo modo quod dicitur
est istud est per similitudinem moraliter intel-
legendum. Quis sedis participes nos ef-
ficiat qui uiuit et regnat in secula seculorum
Amen.

Diebus infra octavam ascensionis. I
Sermo. LXXII.

Cum uenerit pa-
tracitus quem ego mittam uobis a
patre spiritum ueritatis qui a patre
procedit. ille testimonium perhibebit de
me. *Johannis. iij.* Sicut dicit philosophus
i. metaphysice in principio. Trias sunt que
faciunt dictum alicuius credibile quantum
non demonstratiue loquatur. uidelicet pru-
dentia. uirtus. et beniuolentia. Quis cau-
sa est secundum eum. quia propter opposita illo-
rum discredimus alicui non demonstra-
tiue loquenti. uidelicet ut propter impru-
dentiam. quia reputamus eum ignarum.
aut propter malitiam. quia quantum uerum
sciat. tamen non est uerus amicus uerita-
tis et iusticie. aut propter defectum beni-
uolentie. quia in casu licet sit prudens et
uiruosus. non reputamus tamen eum be-
niuolum quod uelit consulere illud quod no-
bis expedire iudicabit. Sed quando ista
tria concurrunt in consiliario quod reputamus
eum prudentem. uirtuosum. et beniuolum.
tunc absque dubio credimus dictis eius quod
uis ea nequaquam demonstrat. Loquendo
igitur de christo sic est. Christus uenit in
mundum persuadere et predicare. non au-
tem dicta sua scientifice demonstrare. et
ideo doctrina sua non scientia sed fides uo-
catur. Sunt autem dicta sua credibilia. id
est ad credendum possibilis. quibus merito cre-
di debet propter tres rationes predictas. cum quod
in conuincit prudentia. cum esset scia dei pa-
tris. cum quia fuit in eo uirtus. quia bene